

Akademikerne stormer frem i den private sektor

Analysen viser

- Antallet af akademikere stiger i perioden fra 2009 til 2021 fra 101.000 til 186.000 i den private sektor og fra 86.000 til 143.000 i den offentlige sektor.
- Det svarer til en stigning på 84% i den private sektor og 66% i den offentlige sektor.
- I 2009 var 54% af akademikerne ansat i den private sektor. Det var steget til 57% i 2021.
- I samme periode steg det samlede antal ansatte i den private sektor med godt 3%, hvilket dækker over et fald blandt ufaglærte og erhvervsuddannede, men en stigning blandt alle grupper med videregående uddannelse.
- Det er særligt samfundsvidenskabeligt uddannede akademikere, der kommer flere af; i 2009 var der 39.000 privatansatte samfundsvidenskabeligt uddannede akademikere, i 2021 var der 77.000. Det svarer til en stigning på 99% og udgør næsten halvdelen af hele akademikervæksten i perioden.
- Det er særligt erhvervsøkonomerne, der ansættes i den private sektor i perioden: De stiger fra 17.000 til 38.000. Men også samfunds- og forvaltningsuddannede (politologer, sociologer og lignende) mere end fordobles i antal fra 8.000 til 19.000.
- Finansiering og forsikring, handel, industri, information og kommunikation samt vidensservice tegner sig for en høj akademikervækst i perioden.
- Fremgangen af samfundsvidenskabeligt uddannede akademikere (særligt erhvervsøkonomer) trækkes i høj grad af finansiering og forsikring, handel og vidensservice (fx rådgivningsbrancherne som revision, advokat, virksomhedskonsulenter og arkitekter og rådgivende ingeniører).
- Den største akademikervækst er inden for handelserhvervene, hvor antallet af højtuddannede er blevet mere end fordoblet. Her drives stigningen af samfundsvidenskabeligt uddannede akademikere, særligt erhvervsøkonomer.
- Fremgangen indenfor industri er i høj grad båret af medicinalindustrien og de naturvidenskabeligt og teknisk uddannede.
- Fremgangen inden for information og kommunikation er især drevet af en fremgang i it-konsulenter, hvorfor naturvidenskabeligt og teknisk uddannede også har en stor fremgang her.

Indhold

Akademikervækst i den private og den offentlige sektor	4
Hvilke akademikere bliver ansat i den private og offentlige sektor	9
Hvor får akademikerne arbejde	13
Finansiering og forsikring	14
Handel	17
Industri	20
Information og kommunikation	22
Vidensservice	24
Metode	26

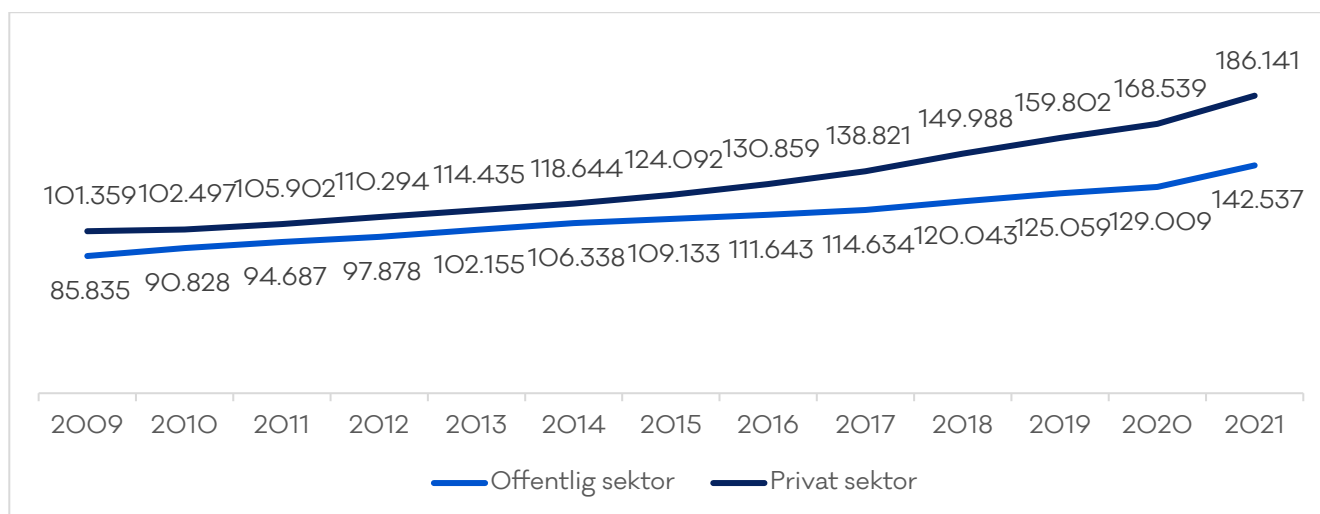
Akademikervækst i den private og den offentlige sektor

I 2009 var 101.000 akademikere ansat i den private sektor. I 2021 var tallet steget til 186.000, hvilket svarer til en vækst på 84 % eller 85.000 fuldtidsansatte.

I den offentlige sektor var der 86.000 akademikere ansat i 2009, hvilket steg til 143.000 i 2021. Det svarer til en udvikling på 66% eller 57.000 fuldtidsansatte.

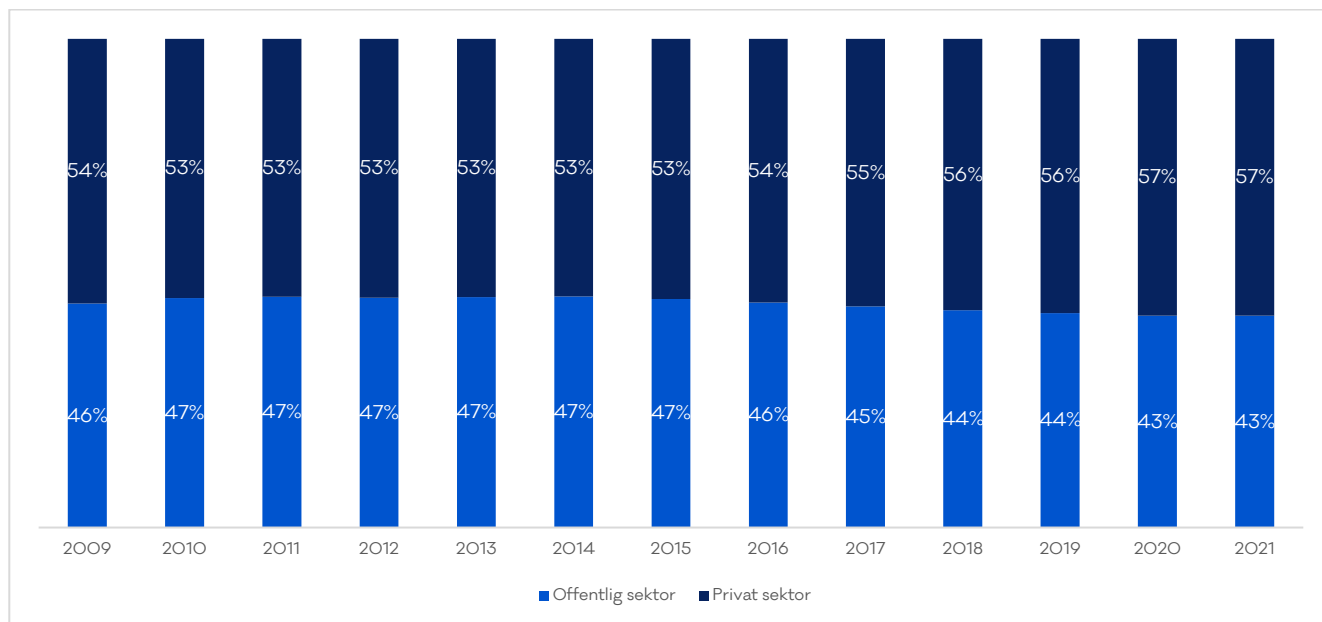
Der regnes i fuldtidsstillinger i hele analysen, og der ses alene på ansatte; selvstændige indgår ikke i analysen. For yderligere definitioner, se metodeafsnittet.

FIGUR 1. UDVIKLINGEN I ANTAL ANSATTE AKADEMIKERE I DEN PRIVATE OG DEN OFFENTLIGE SEKTOR

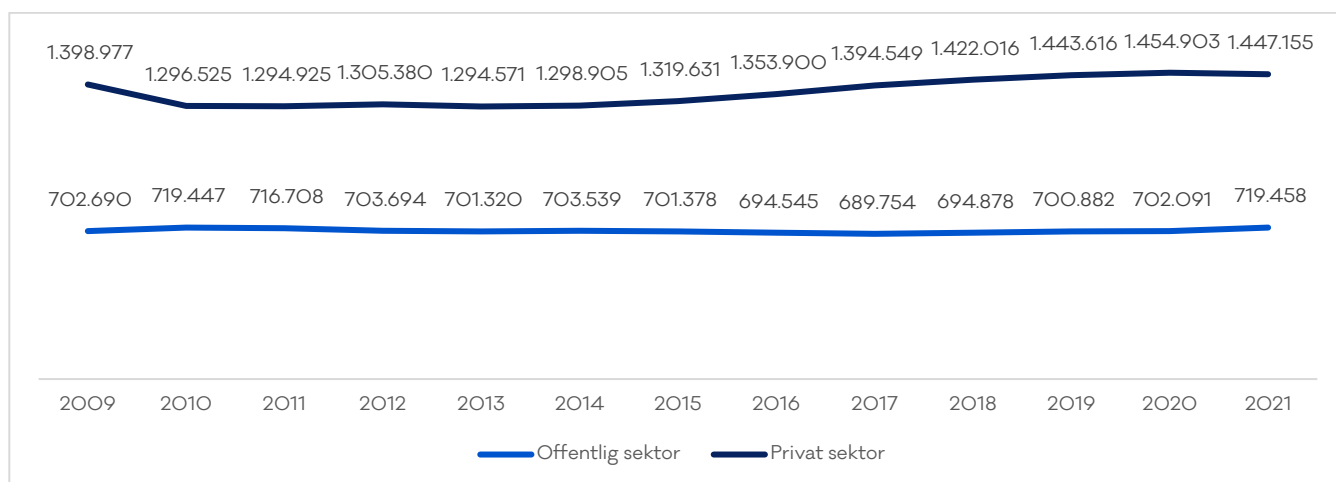
Hvis man ser på fordelingen mellem offentligt og privatansatte akademikere, udgjorde den offentlige beskæftigelse 46% af akademikerbeskæftigelsen i 2009, mens den private beskæftigelse udgjorde 54%. I 2021 er andelen af akademikere, der er beskæftiget i den private sektor, steget til 57%, og beskæftigelsen i den offentlige sektor er tilsvarende faldet til 43%. Der er således en bevægelse henimod, at flere akademikere får job i den private sektor.

FIGUR 2. ANDELEN AF AKADEMIKERE, DER ER ANSAT I HHV. DEN PRIVATE OG DEN OFFENTLIGE SEKTOR

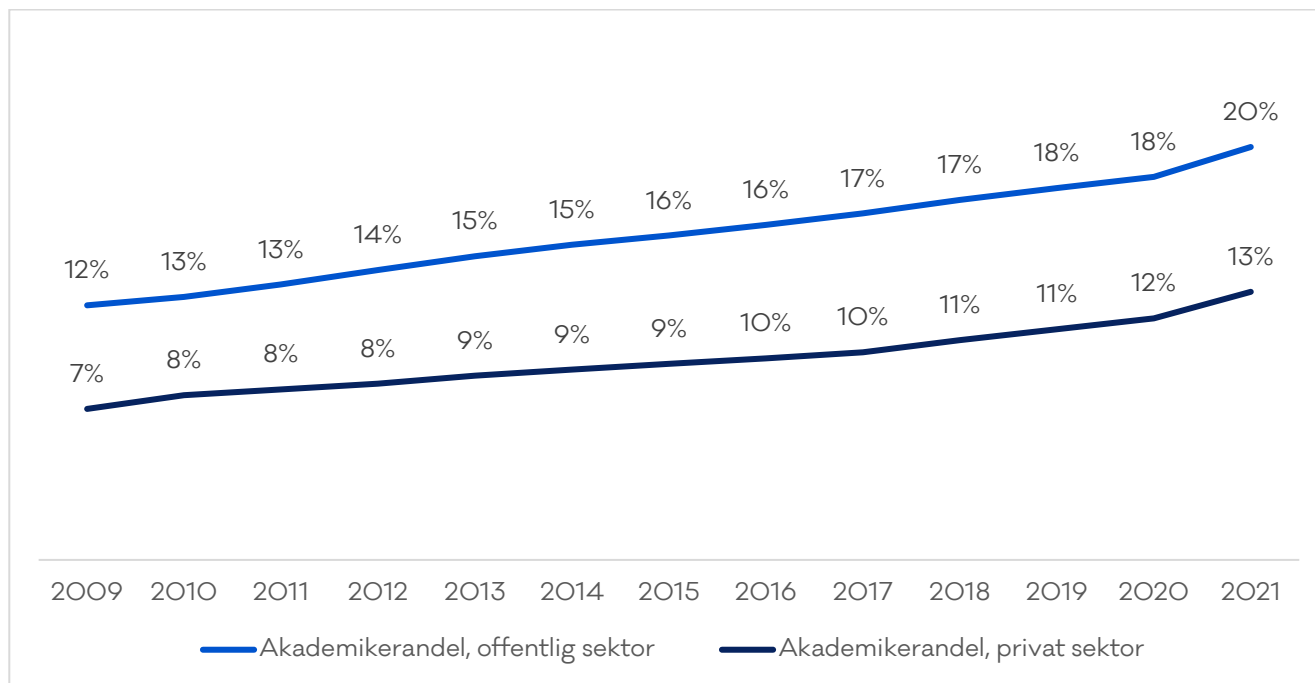
Hvis vi stedet ser på udviklingen i forhold til udviklingen i den samlede beskæftigelse, ligger akademikerne meget højere end det generelle niveau.

FIGUR 3. SAMLET VÆKST I ANTAL ANSATTE I PERIODEN 2009 TIL 2021.

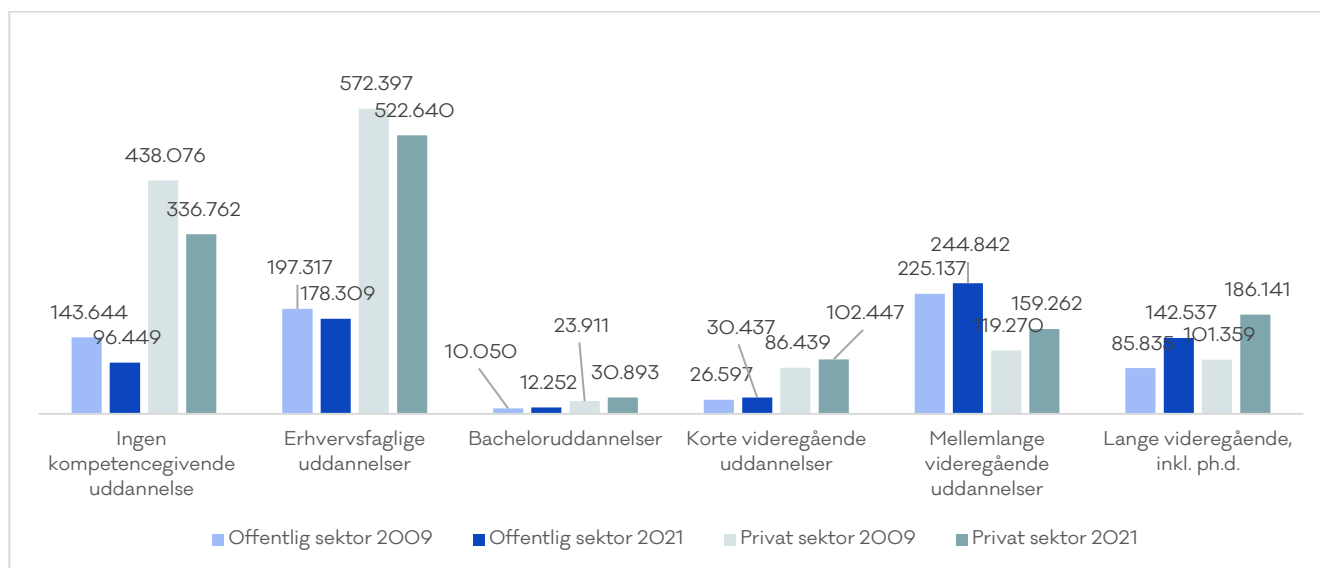
Hvis man opgør akademikerandelen på det private og det offentlige arbejdsmarked, kan man se, at akademikerandelen i den private sektor er gået fra 7% i 2009 til 13% i 2021. I den offentlige sektor er andelen steget fra 12% til 20% i samme periode.

FIGUR 4. AKADEMIKERANDELEN I DEN OFFENTLIGE OG PRIVATE SEKTOR 2009 TIL 2021

Der er dog store forskelle i hvilke grupper, der stiger og falder i perioden. Der forsvinder over 100.000 ufaglærte jobs i den private sektor i perioden og næsten 50.000 i den offentlige sektor. Antallet af faglærte falder også en del, næsten 50.000 i den private sektor og 20.000 i den offentlige sektor. Alle andre grupper er steget. Der er kommet knap 20.000 flere med mellemlang videregående uddannelse i den offentlige sektor og knap 40.000 i den private sektor. Det skal bemærkes, udenlandsk arbejdskraft uden kendt uddannelse ikke indgår i analysen.

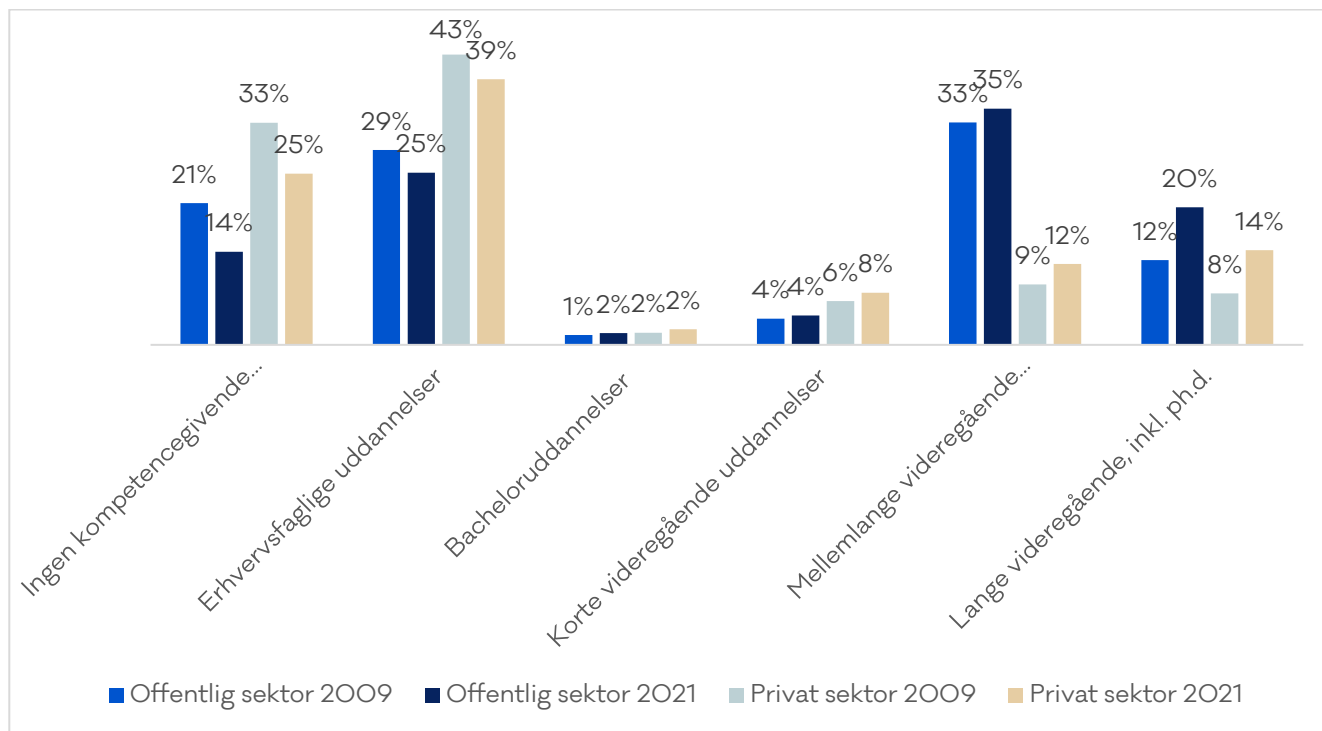
FIGUR 55. ANTAL ANSATTE FORDELT PÅ FAGGRUPPER

Ser man nærmere på faldet i de erhvervsfaglige uddannelser er det særligt kontor- og handelsuddannede, der er kommet færre af, både i den private og i den offentlige sektor. Der er 15.000 færre faglærte inden for kontor og handel i den offentlige sektor (hvilket udgør 80 % af faldet) og 36.000 færre i den private sektor (hvilket udgør 70% af faldet).

Opgjort procentuelt viser det, at den ufaglærte arbejdskraft er faldet fra at udgøre hver tredje ansatte i 2009 til at udgøre hver fjerde ansatte i 2021. ligesom den faglærte del af arbejdsstyrken er faldet i perioden, både i den private og den offentlige sektor.

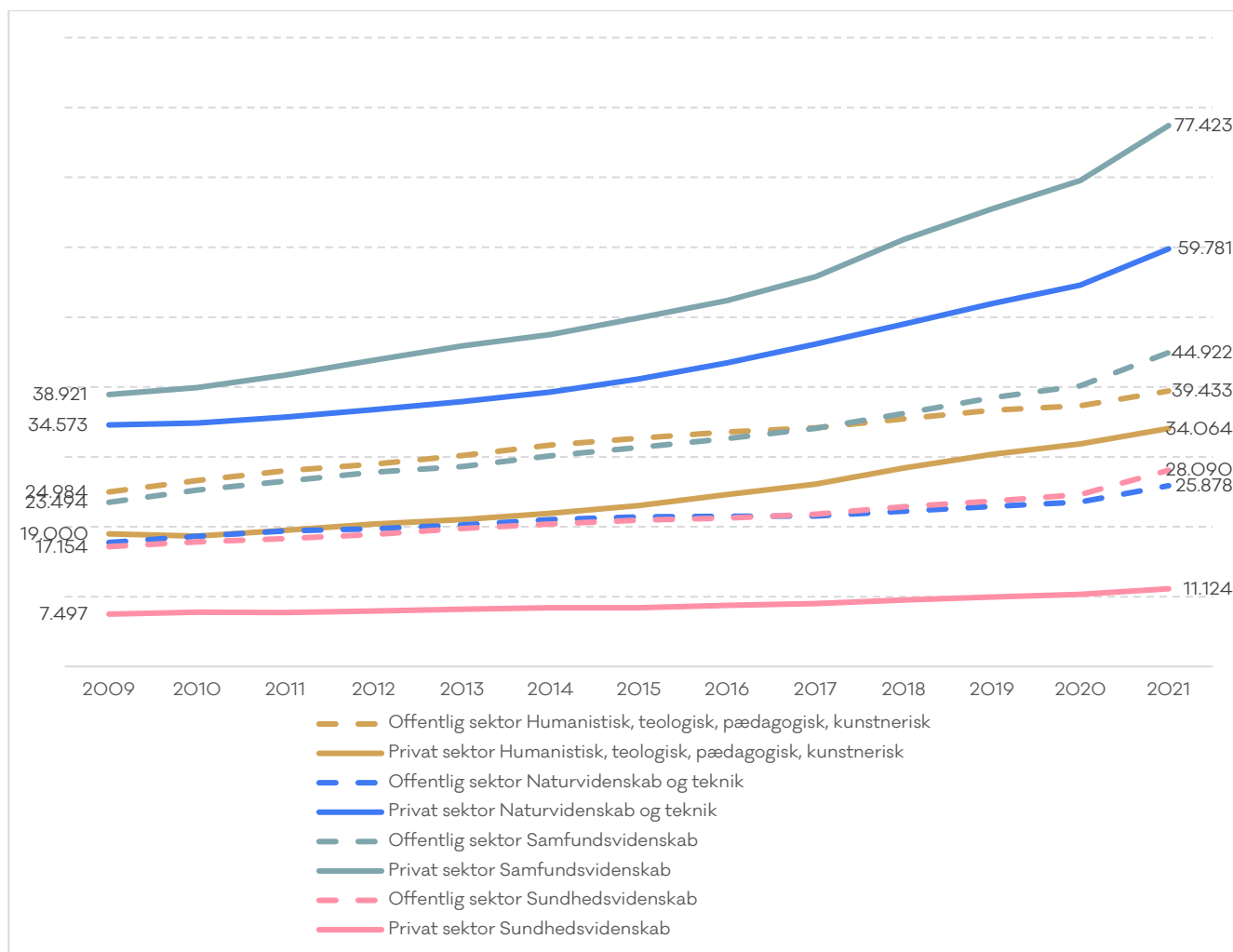
FIGUR 6. UDDANNELSESGRUPPERNES ANDEL AF BESKÆFTIGELSEN

Hvilke akademikere bliver ansat i den private og offentlige sektor

Man kan bryde akademikerne ned på akademiske hovedgrupper. Grafen viser udviklingen af de akademiske hovedgrupper i den offentlige og den private sektor. Som det fremgår, er de samfundsvidenskabeligt uddannede den gruppe, der har det højeste antal i 2009, men også den gruppe, der vokser mest i den private sektor, både antalsmæssigt og procentuelt.

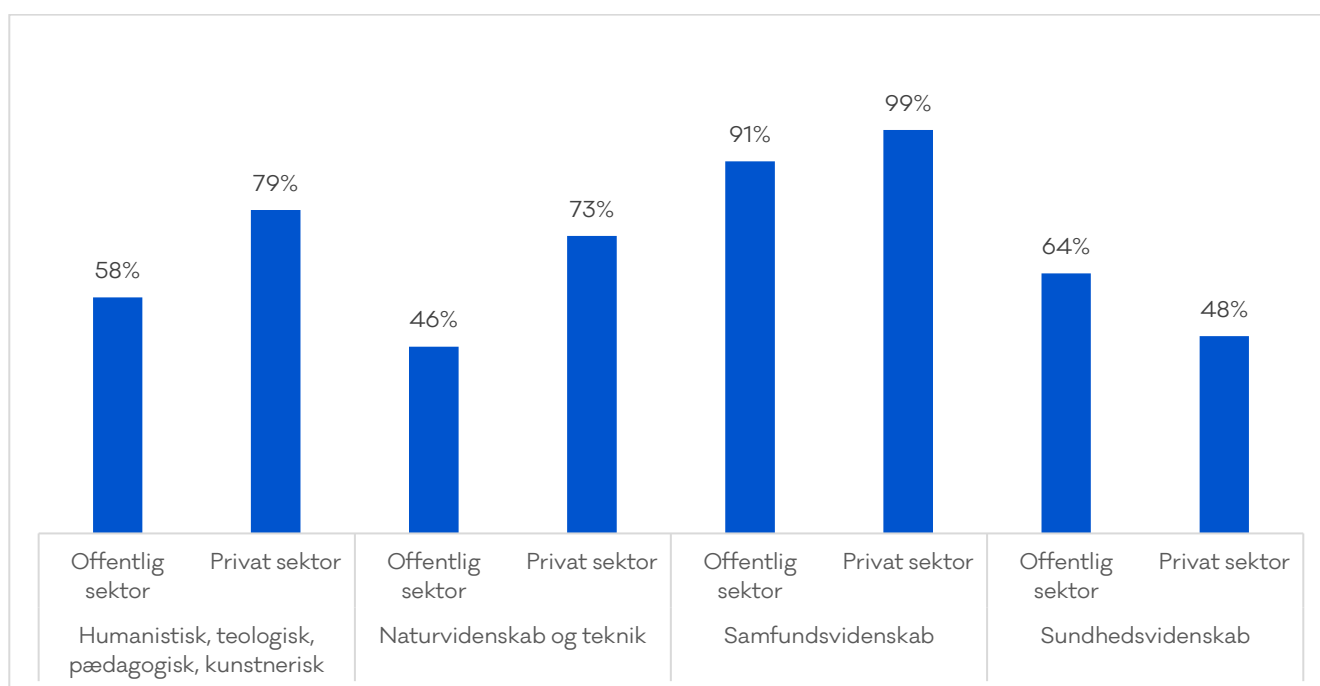
FIGUR 77. ANTAL AKADEMIKERE I DEN OFFENTLIGE OG PRIVATE SEKTOR, FORDELT PÅ AKADEMISKE HOVEDGRUPPER

Det er alle akademiske grupper, der er steget. Men hvis vi ser på den procentuelle stigning i perioden, er det samfundsvidenskab, der er steget mest, både i den offentlige, men især i den private sektor. Der er ca. dobbelt så mange samfundsvidenskabelige akademikere ansat i den private sektor i 2021, som der var i 2009.

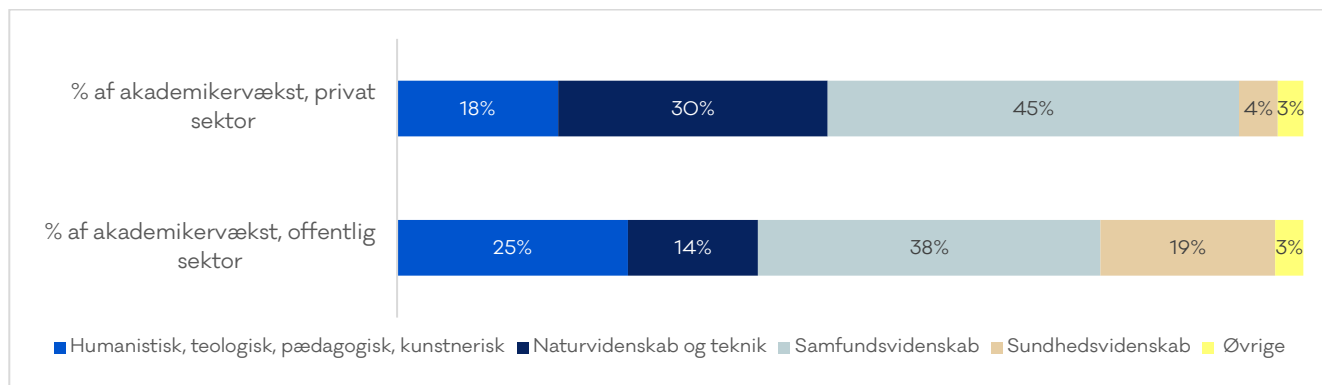
Den eneste akademikergruppe, der har en lavere vækst i den private end i den offentlige sektor er sundhedsvidenskab, der er steget med 64 % i den offentlige og 48 i den private.

FIGUR 8 8. PROCENTUEL STIGNING FRA 2009 TIL 2021, OPDELT PÅ SEKTOR OG HOVEDGRUPPE

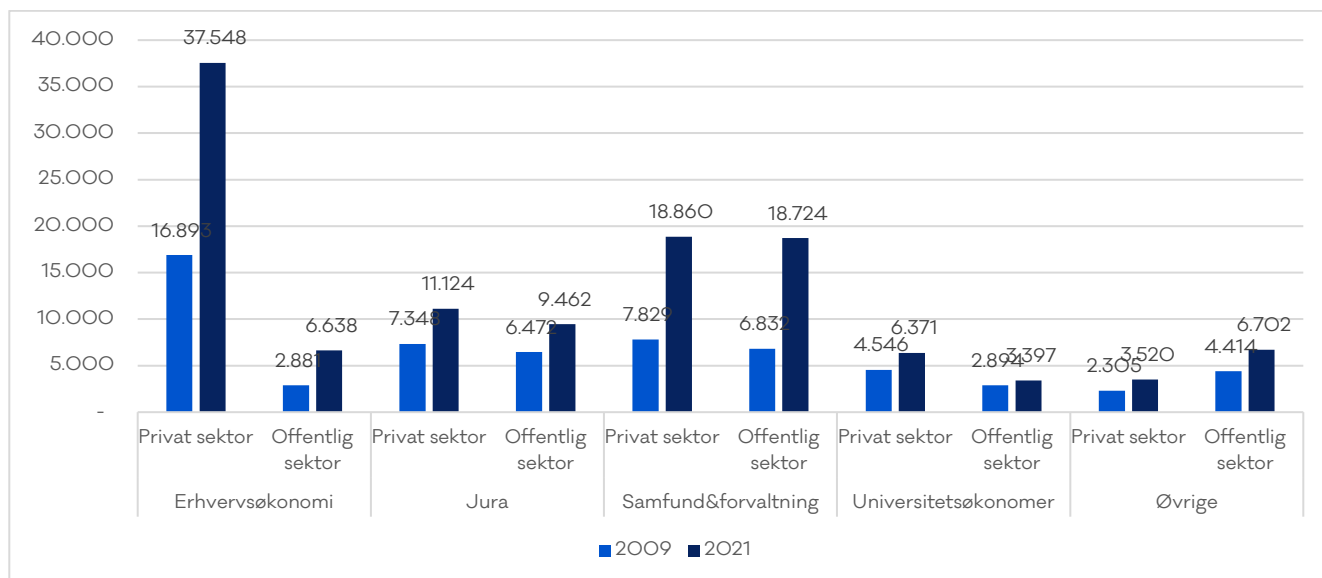
Hvis man ser på den samlede vækst blandt akademikerne i perioden og opdeler denne i henholdsvis den private og den offentlige sektor på hovedgrupper, viser det sig, at de samfundsvidenskabeligt uddannede akademikere står for 45 procent af den samlede akademikervækst i den private sektor. For hver 100 flere akademikere, der er kommet i den private sektor i perioden, er 45 – eller næsten hver anden – en samfundsvidenskabeligt uddannet akademiker.

FIGUR 99. HVOR STOR EN ANDEL AF DEN SAMLEDE AKADEMIKERVÆKST I SEKTORERNE, DE AKADEMISKE HOVEDGRUPPER STÅR FOR.

Hvis man går længere ned i den samfundsvidenskabelige gruppe, er det tydeligt, at det særligt er erhvervsøkonomer, der er med til at trække udviklingen i den private sektor, da de går fra 17.000 fuldtidsansatte i 2009 til 38.000 i 2021. Men der er fremgang for alle grupper, og samfunds- og forvaltningsuddannelserne (politologi, sociologi og lignende) finder også i høj grad beskæftigelse både i den private og offentlige sektor.

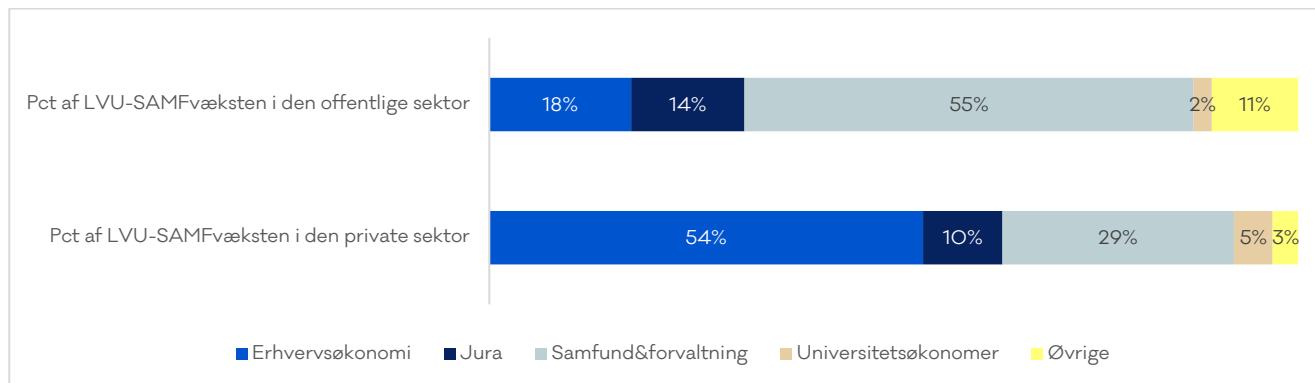
FIGUR 1010. ANSATTE I DEN PRIVATE OG OFFENTLIGE SEKTOR, UDDANNELSESRETNINGER INDEN FOR DET SAMFUNDSVIDENSKABELIGE OMRÅDE

Bryder man fremgangen ned, viser grafen at erhvervsøkonomiske kandidater udgør mere end halvdelen af væksten – mere end hver anden 'nye' stilling indenfor de samfundsvidenskabelige uddannelser er en erhvervsøkonomisk kandidat. De samfunds- og forvaltningsuddannede udgør knap en tredjedel af væksten, mens jurister er hver tiende.

I den offentlige sektor er billedet lidt anderledes. Her er det de samfunds- og forvaltningsuddannede, der trækker væksten, mens de erhvervsøkonomiske kandidater udgør knap en femtedel.

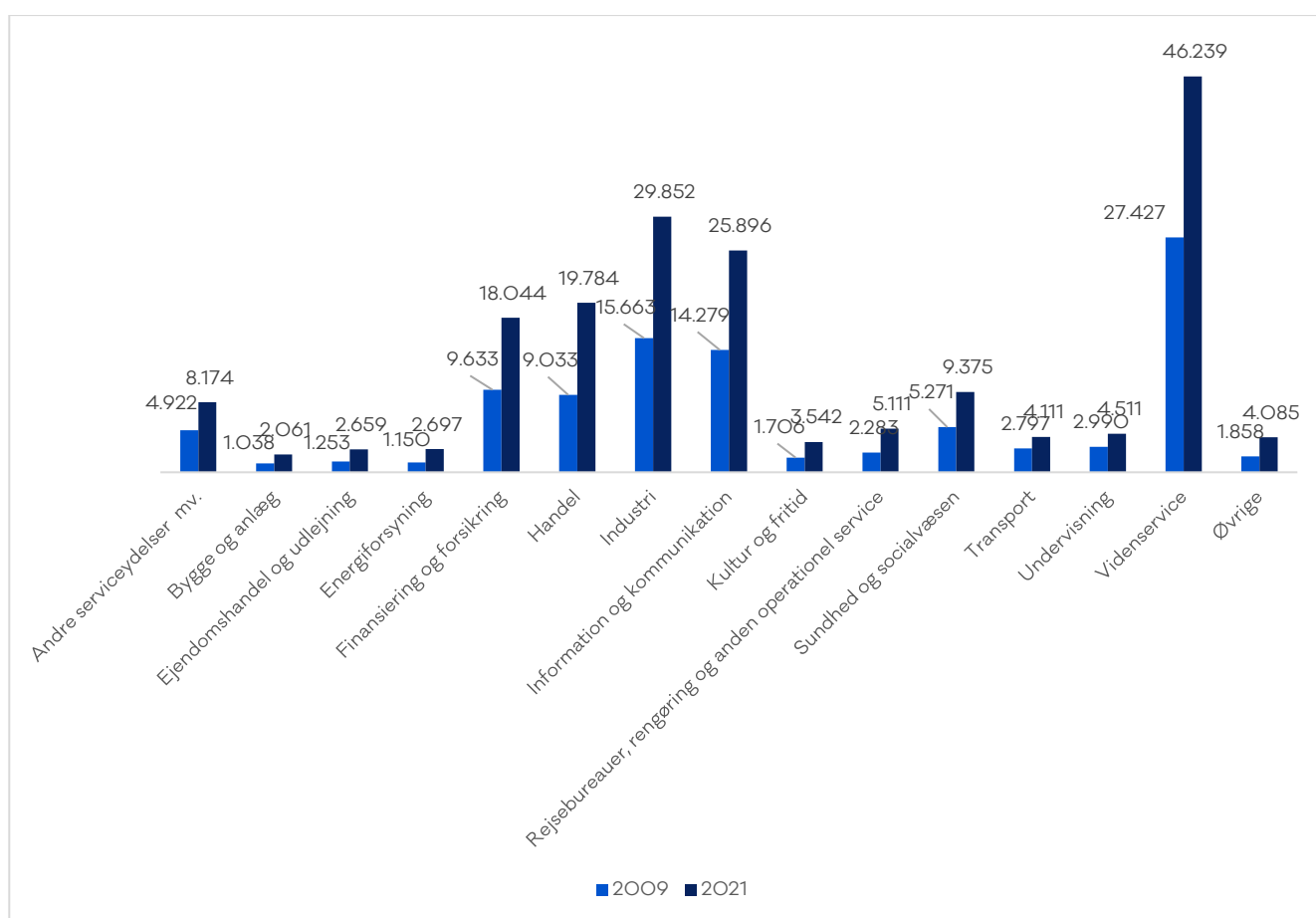
FIGUR 1111. HVOR STOR EN ANDEL AF DEN SAMLEDE VÆKST I SAMFUNDSVIDENSKABELIGT UDDANNEDE, UDDANNELSESRETNINGERNE STÅR FOR.

Hvor får akademikerne arbejde

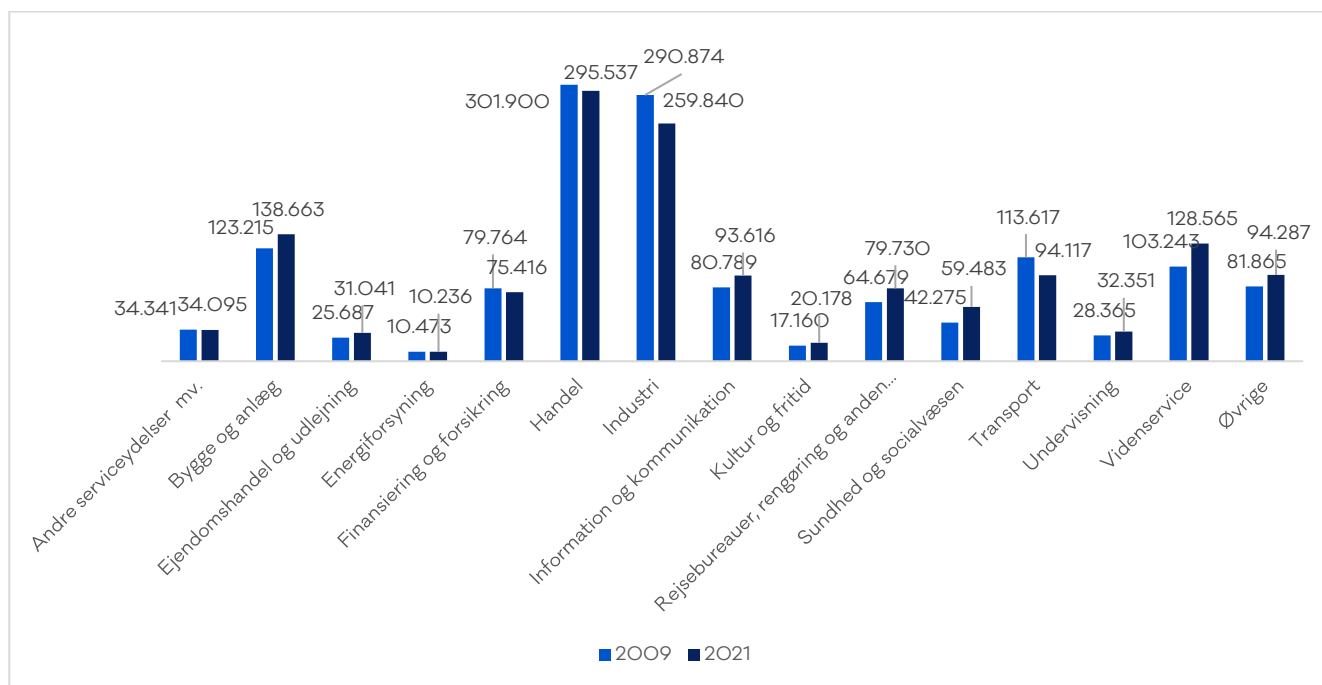
Der er nogle brancher, der i meget højere grad oplever en vækst i antallet af akademikere end andre brancher. Vidensservice er den branche med flest akademikere ansat

FIGUR 1212. ANTAL ANSATTE AKADEMIKERE I DEN PRIVATE SEKTOR FORDELT PÅ BRANCHER

Ser man på det samlede arbejdsmarked, er billedet et noget andet. Flere brancher får færre ansatte i perioden, og der er ingen stigninger, der er lige så markante som på det akademiske arbejdsmarked.

FIGUR 1313. ALLE ANSATTE I DEN PRIVATE SEKTOR FORDELT PÅ BRANCHER

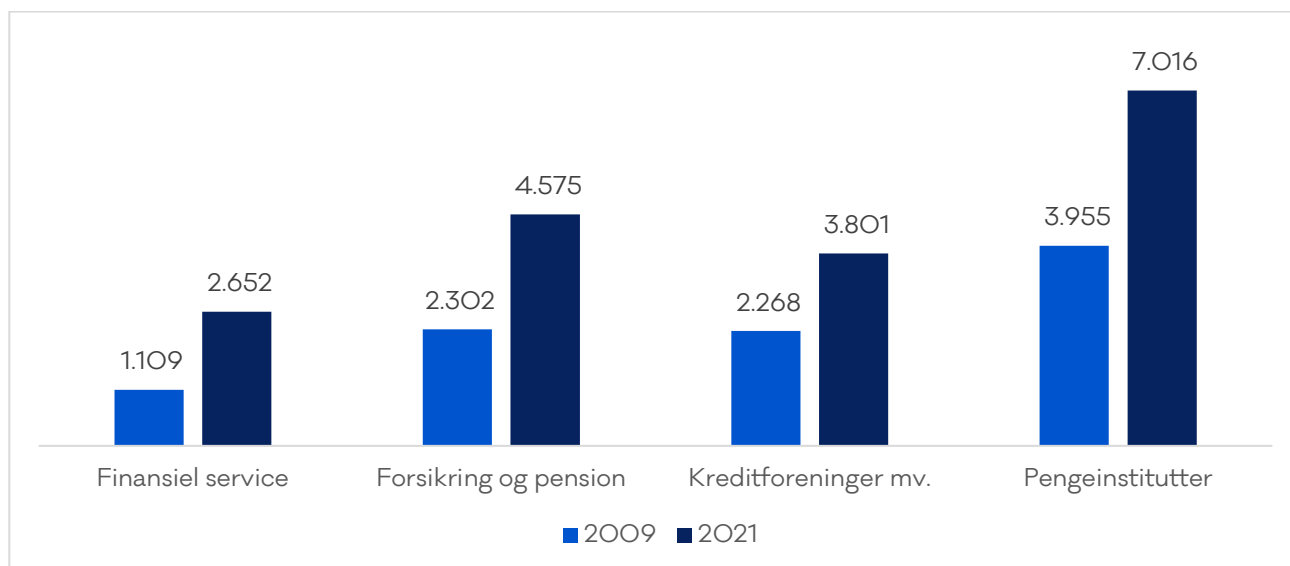

Man kan gå længere ned i de større brancher for akademikere. I det følgende fokuseres der derfor på de brancher, der både har mange akademikere og stor akademikervækst i perioden.

Finansiering og forsikring

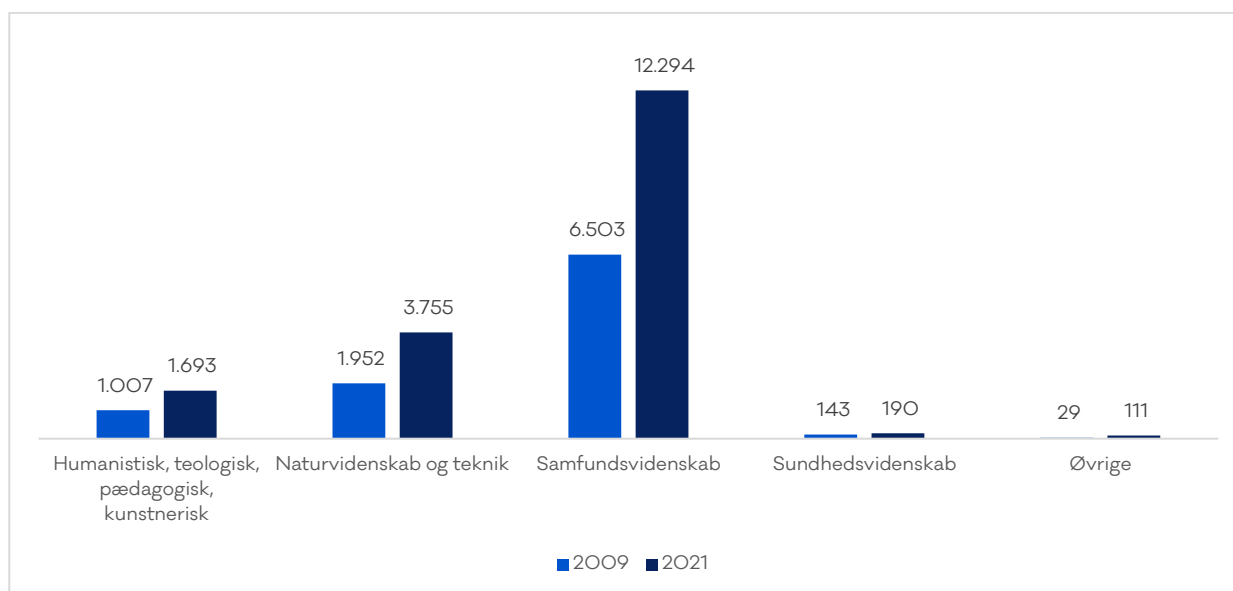
Finansiering og forsikring er en af de brancher, der har haft en stor vækst i antallet af ansatte akademikere, fra 9.600 i 2009 til 18.000 i 2021. Det skyldes en vækst i alle underbrancher

FIGUR 1414. ANTAL ANSATTE AKADEMIKERE INDEN FOR FINANSIERING OG FORSIKRING

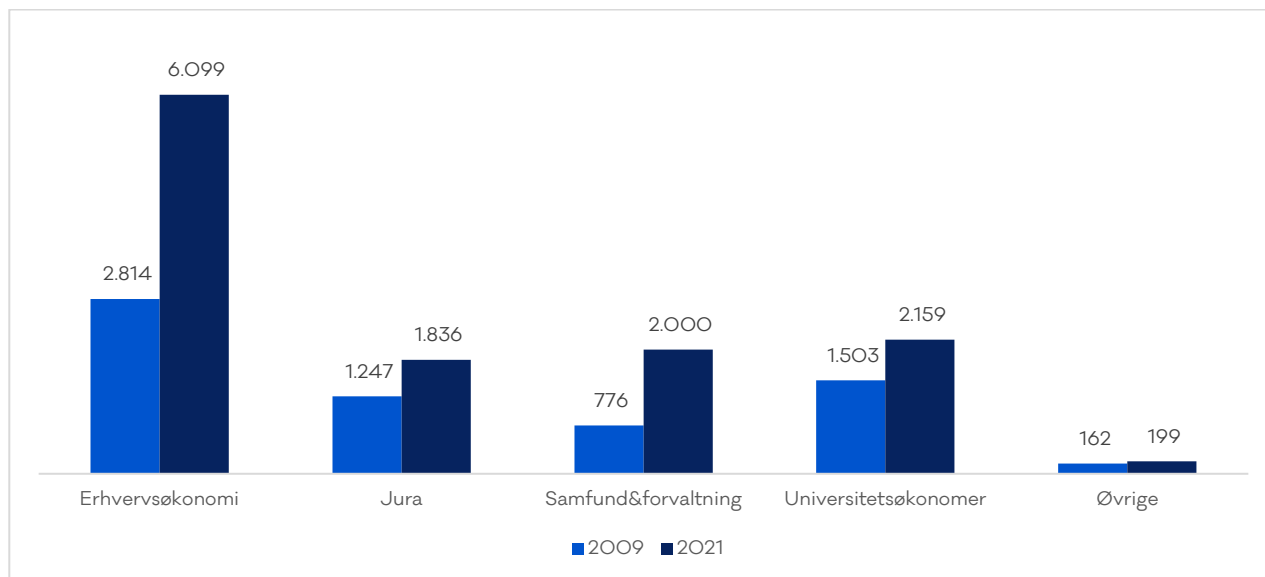
Ikke overraskende er det særligt samfundsvidenskabeligt uddannede akademikere, der trækker væksten inden for finansiering og forsikring. Der kommer 5800 flere samfundsvidenskabeligt uddannede i perioden – det udgør mere end to ud af tre af de tilkomne akademikere (69% af de ekstra 8400 akademikere, der er kommet til i perioden).

FIGUR 1515. FINANSIERING OG FORSIKRING, ANSATTE AKADEMIKERE OPDELT PÅ HOVEDOMRÅDER

Går man endnu længere ned på det samfundsvidenskabelige område, er det tydeligt, at det primært er erhvervsøkonomer, der går frem i finanssektoren.

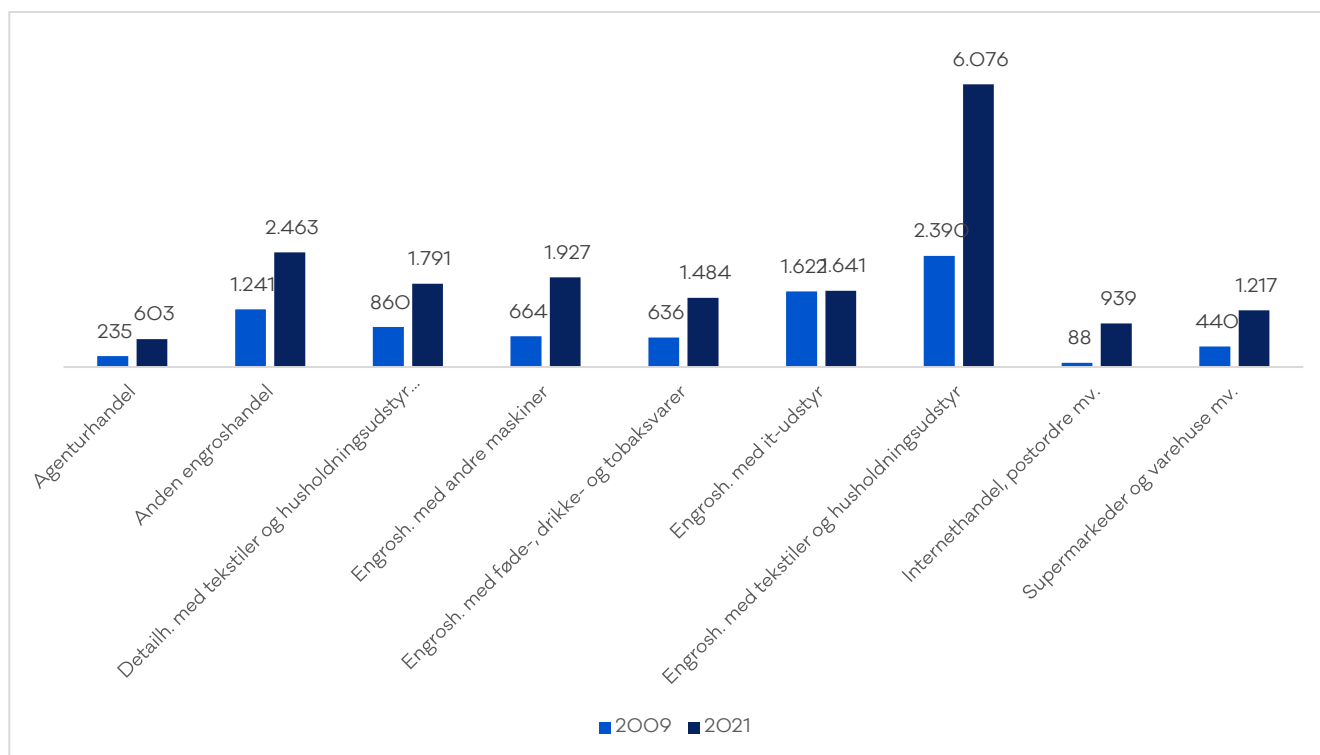
FIGUR 1616. FORDELINGEN AF SAMFUNDSDIDENSKABELIGT UDDANNEDE INDEN FOR FINANSIERING OG FORSIKRING

Handel

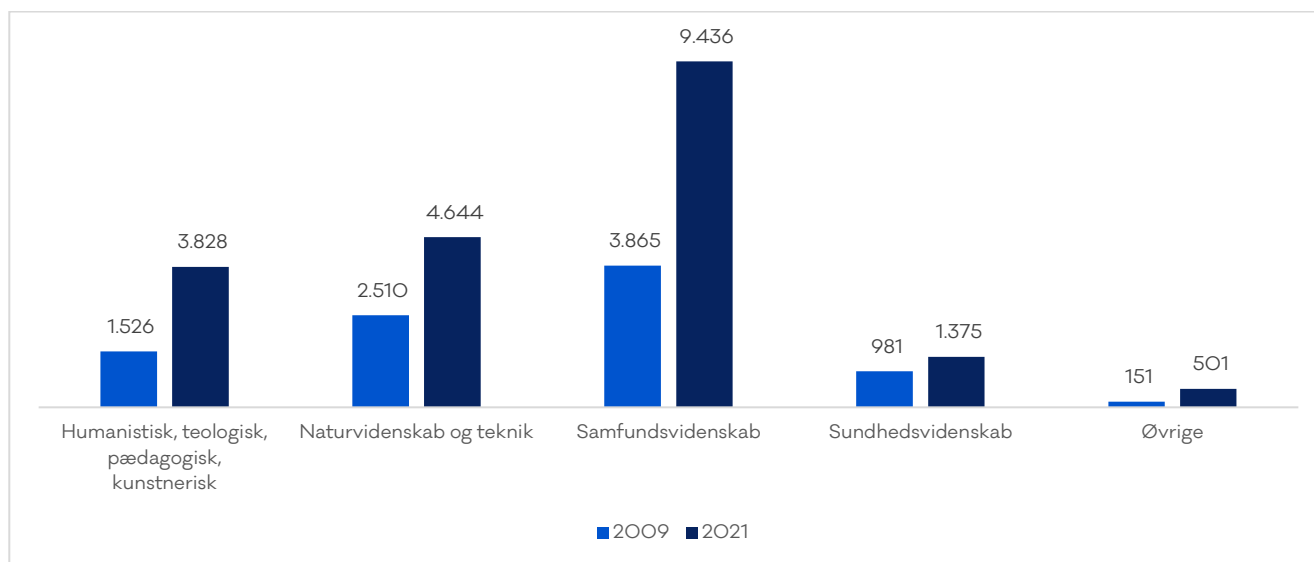
Der er en del underbrancher til handel, der kun har få akademikere beskæftiget. Derfor vises kun underbrancher med mindst 500 ansatte akademikere. Det er særligt inden for 'engroshandel med tekstiler og husholdningsudstyr', der kommer flere akademikere.

FIGUR 1717. ANTAL ANSATTE AKADEMIKERE INDEN FOR HANDEL

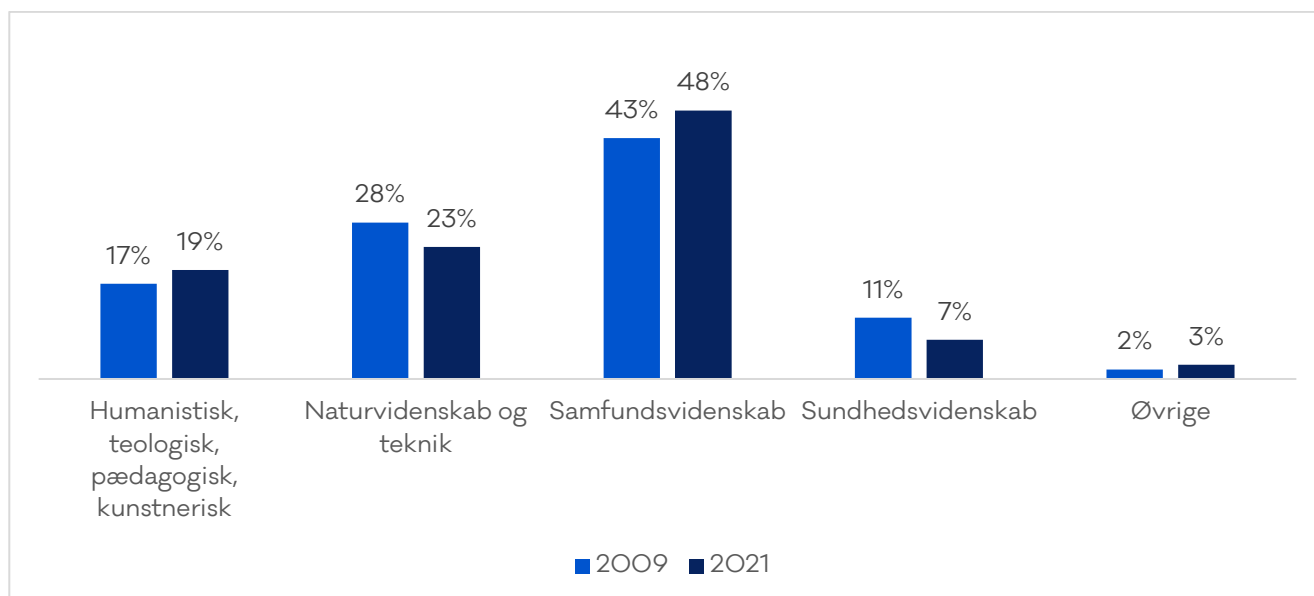
Også inden for handel, er det særligt samfundsvidenskabeligt uddannede, der bliver flere ansat af.

FIGUR 1818. HANDEL, ANSATTE AKADEMIKERE OPDELT PÅ HOVEDOMRÅDER

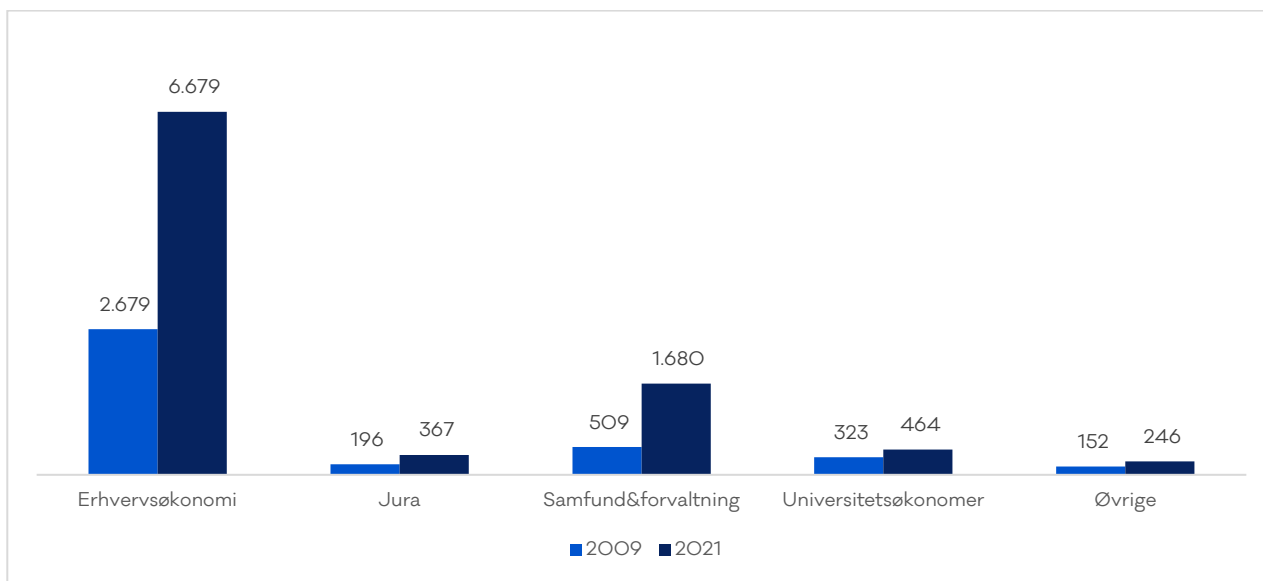
Figuren nedenfor viser uddannelsesretningernes andel af den samlede akademiske beskæftigelse. Naturvidenskab og teknik fylder i 2021 5 procentpoint mindre end de gjorde i 2009, og også sundhed fylder lidt mindre i 2021 end i 2009. I stedet er særligt samfundsvidenskabelige gået frem (med 5 procentpoint) og også de humanistiske uddannelser går frem med 2 procentpoint.

FIGUR 19 UDDANNELSESRETNINGENS ANDEL AF AKADEMIKERE, DER ER BESKÆFTIGET INDEN FOR HANDEL

Og også inden for handel er det erhvervsøkonomisk uddannede kandidater, der går frem, men også samfunds- og forvaltningsuddannede oplever en pæn fremgang.

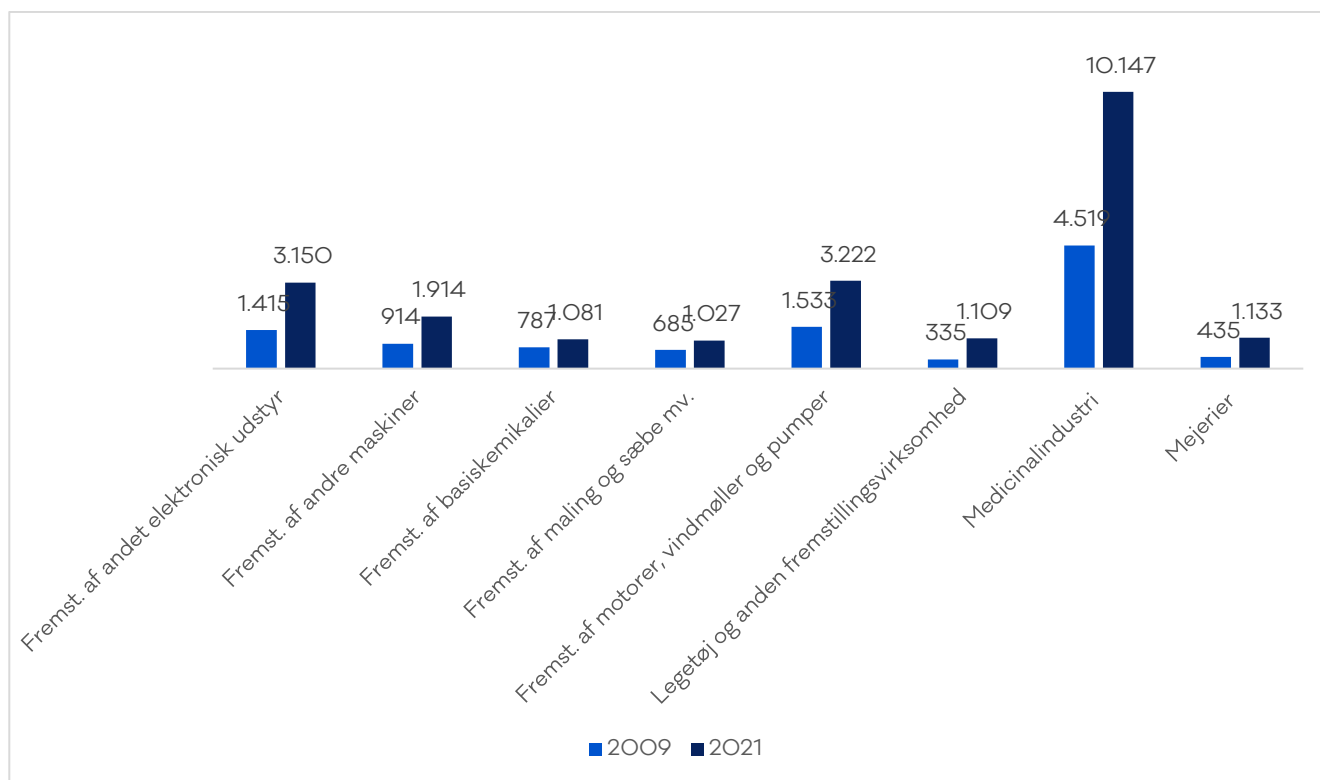
FIGUR 2020. FORDELINGEN AF SAMFUNDSVIDENSKABELIGT UDDANNEDE INDEN FOR HANDEL

Industri

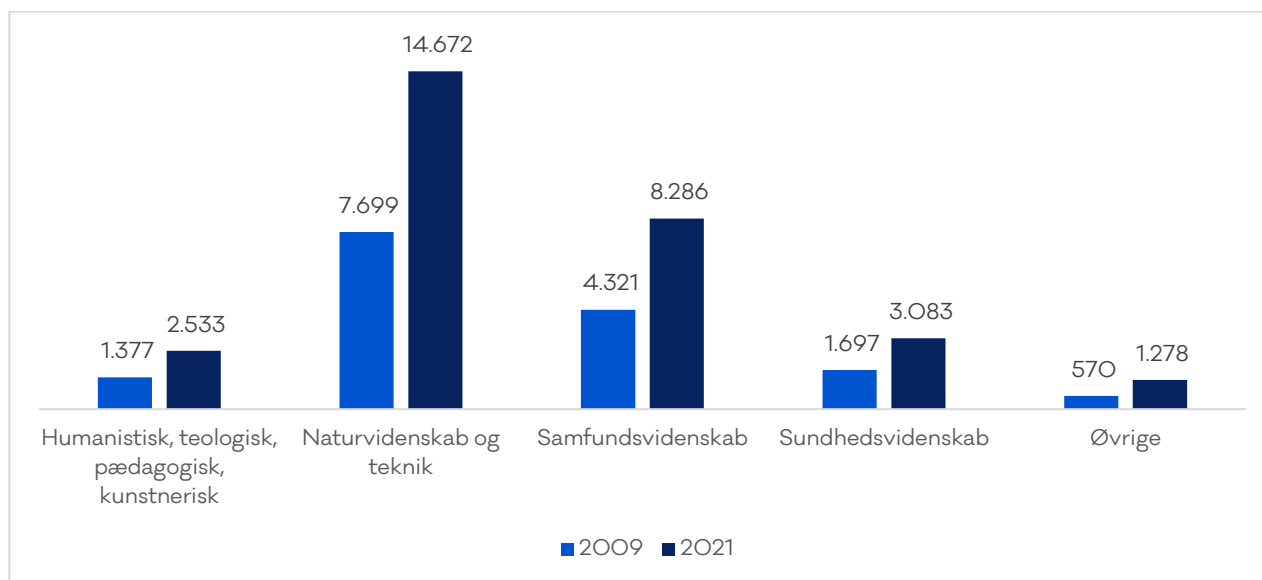
Også inden for industri er der mange mindre underbrancher, så her er kun brancher med mere end 1000 akademikere vist. Det fremgår tydeligt, at medicinalindustrien er den underbranche, hvor langt de fleste akademikere er ansat, ligesom branchen har stået for en stor del af akademikervæksten.

FIGUR 2121. ANTAL ANSATTE AKADEMIKERE INDEN FOR INDUSTRI

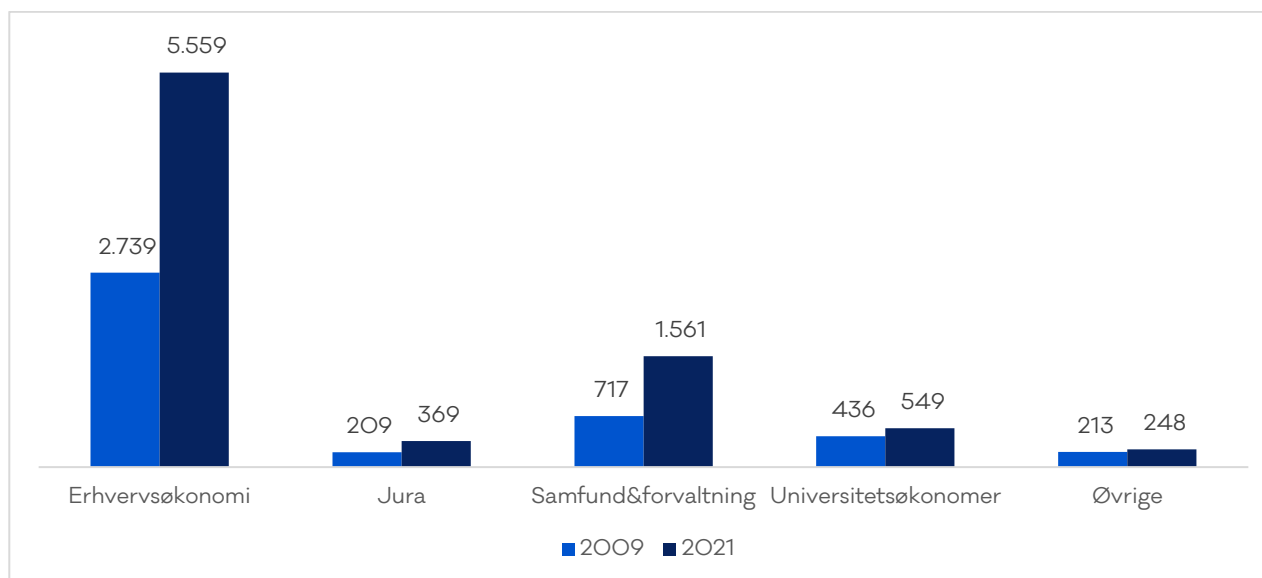
Inden for industri sker fremgangen særligt blandt naturvidenskabeligt og teknisk uddannede, der står for halvdelen af væksten fra 2009 til 2021. Men der kommer også en del samfundsvidenskabeligt uddannede til i perioden.

FIGUR 2222. INDUSTRI, ANSATTE AKADEMIKERE OPDELT PÅ HOVEDOMRÅDER

Blandt de samfundsvidenskabeligt uddannede, er det også her særligt erhvervsøkonomerne, der går frem

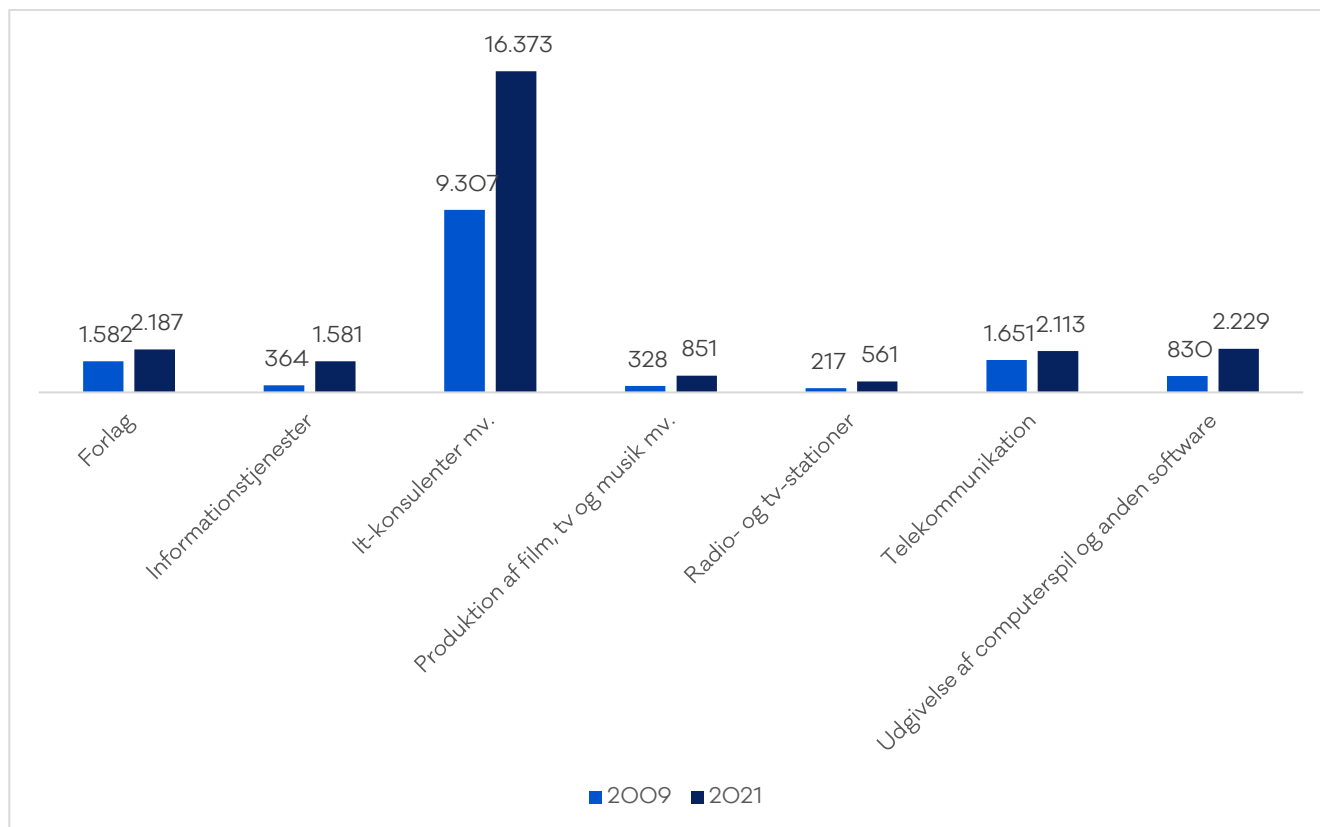
FIGUR 23. FORDELINGEN AF SAMFUNDSVIDENSKABELIGT UDDANNEDE INDEN FOR INDUSTRI

Information og kommunikation

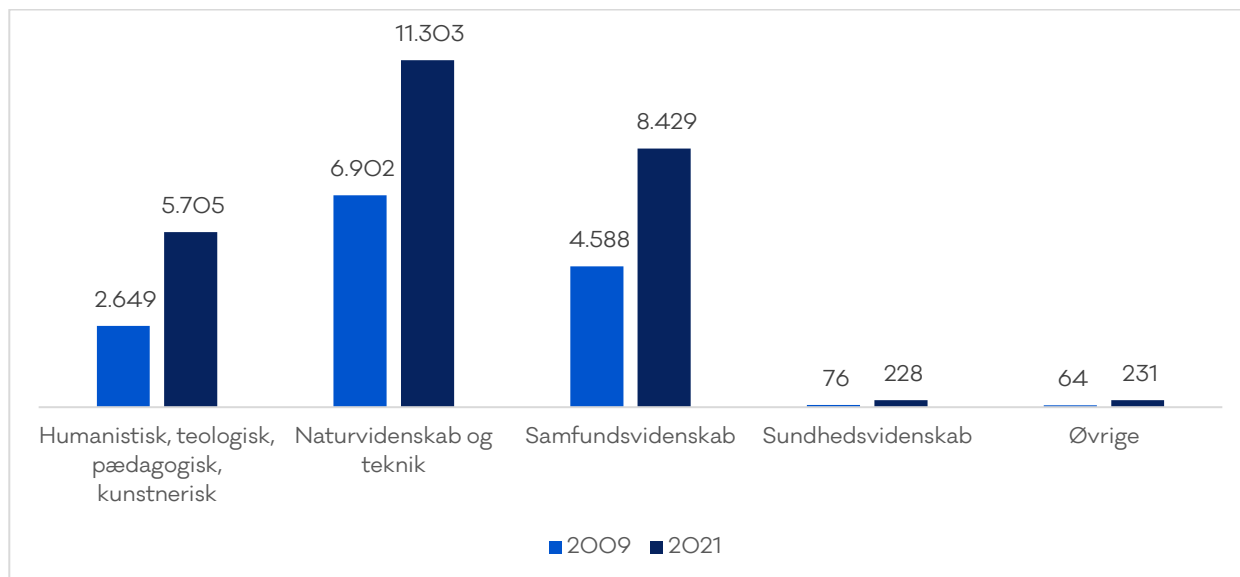
Det er særligt it-konsulenter, der driver væksten inden for information og kommunikation.

FIGUR 2324. ANTAL ANSATTE AKADEMIKERE INDEN FOR INFORMATION OG KOMMUNIKATION

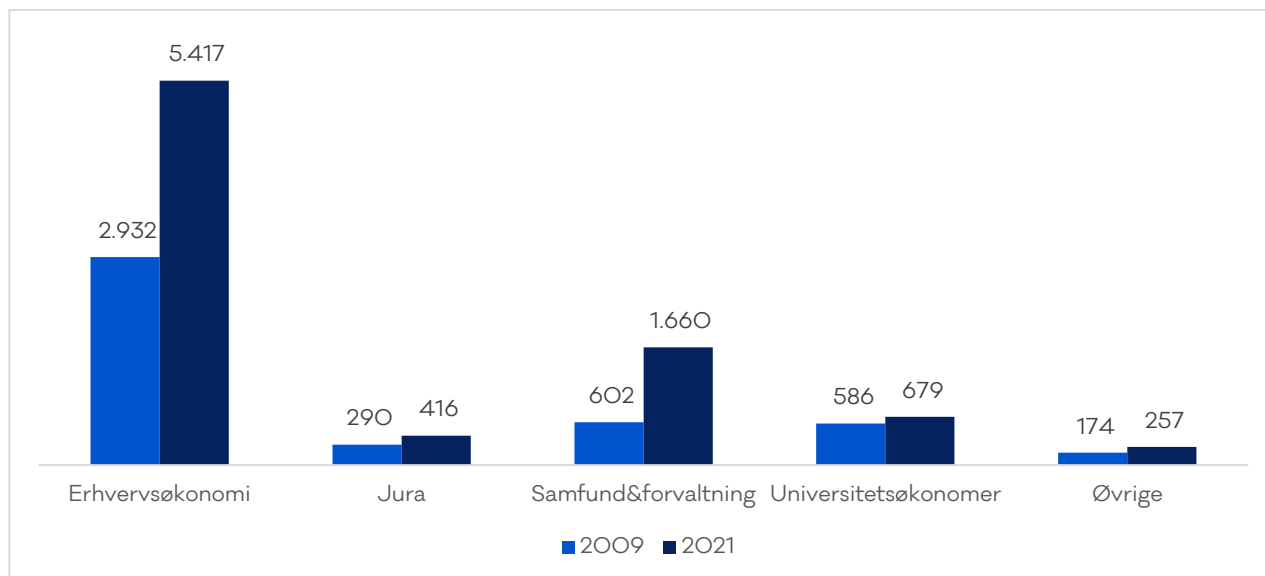
Der er fremgang for de fleste akademiske hovedgrupper, naturvidenskabeligt og teknisk uddannede er den gruppe, der er flest af, men der er også stor fremgang for samfundsvidenskab og humaniora.

FIGUR 2425. INFORMATION OG KOMMUNIKATION, ANSATTE AKADEMIKERE OPDELT PÅ HOVEDOMRÅDER

Blandt de samfundsvidenskabeligt uddannede, er det særligt erhvervsøkonomerne, der går frem men også de samfunds- og forvaltningsuddannede har en pæn fremgang.

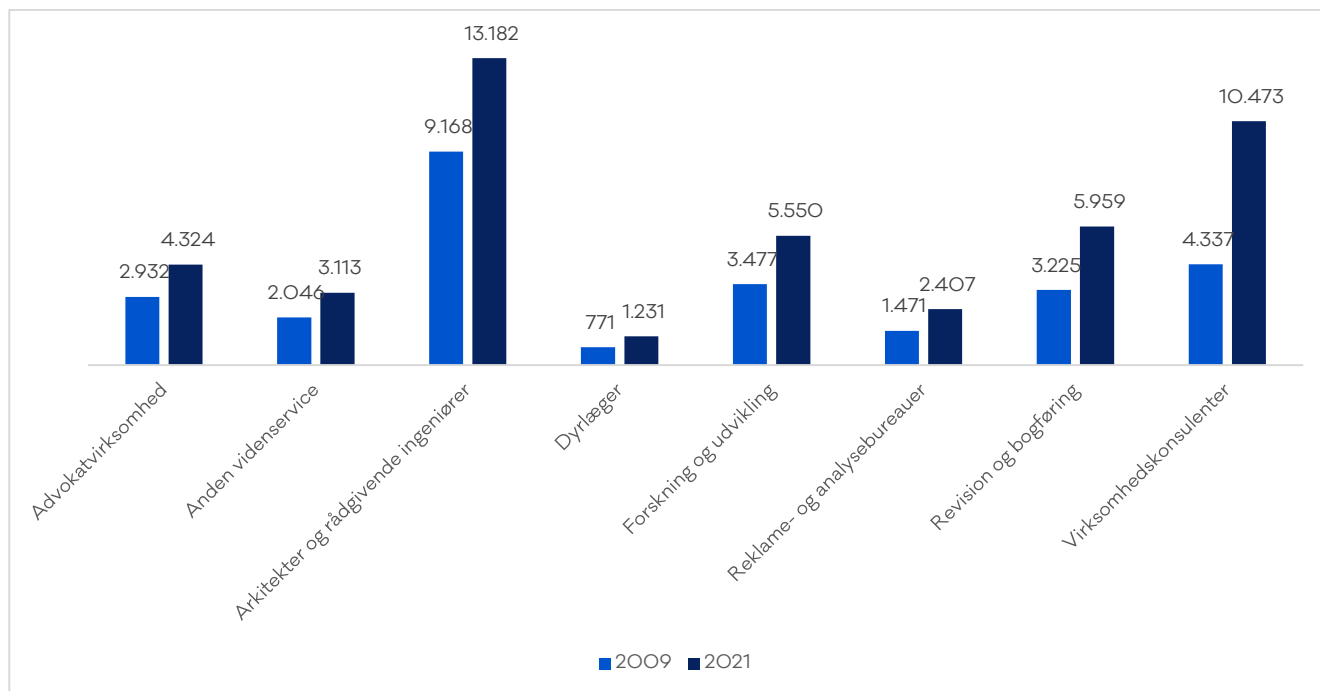
FIGUR 2526. FORDELINGEN AF SAMFUNDSVIDENSKABELIGT UDDANNEDE INDEN FOR INFORMATION OG KOMMUNIKATION

Videnservice

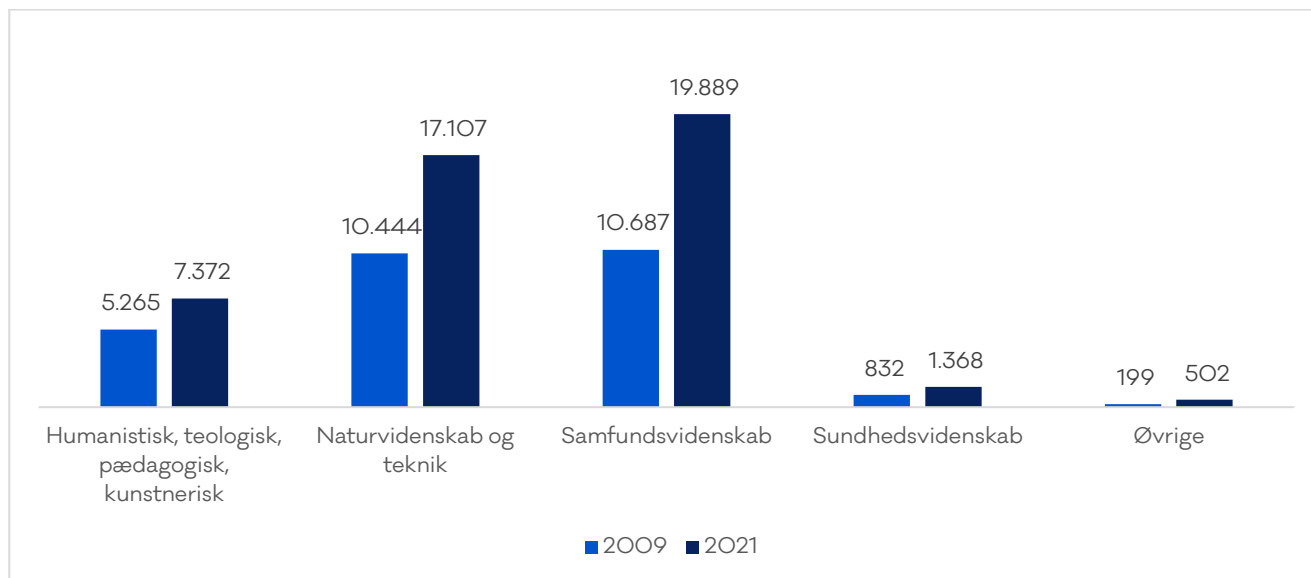
Virksomhedskonsulenter er den underbranche, der går mest frem inden for vidensservice.

FIGUR 2627. ANTAL ANSATTE AKADEMIKERE INDEN FOR VIDENSERVICE

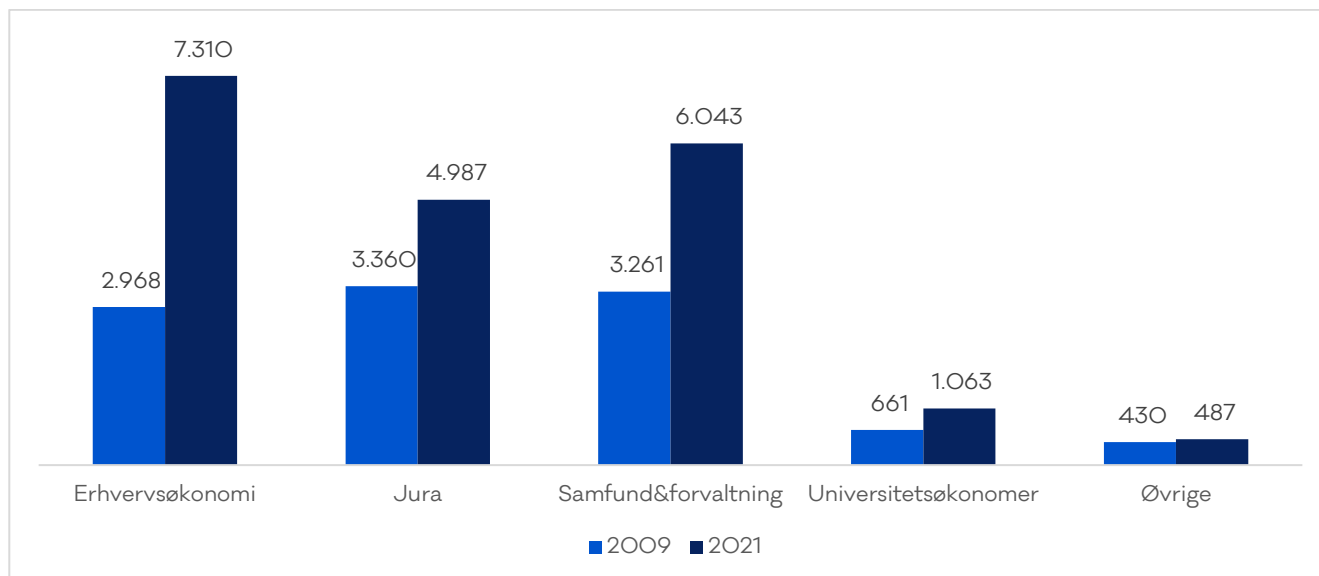
Samfundsvidenskabeligt uddannede er den gruppe, der har størst fremgang, da de går fra 10.700 i 2009 til 20.000 i 2021. Men der er også en stor fremgang blandt naturvidenskabeligt og teknisk uddannede.

FIGUR 2728. VIDENSERVICE, ANSATTE AKADEMIKERE OPDELT PÅ HOVEDOMRÅDER

Som i alle brancher, er det også her erhvervsøkonomer, der har den største stigning, da de går fra 3.000 til 7.300. Men der kommer også 2.700 flere med en uddannelse inden for samfund og forvaltning.

FIGUR 2829. FORDELINGEN AF SAMFUNDSVIDENSKABELIGT UDDANNEDE INDEN FOR VIDENSERVICE

Metode

Der er brugt følgende registre fra forskerordningen i DST: Beskæftigelse for lønmodtagere, befolkningen og uddannelsesregistret (højest fuldførte uddannelse).

Der er valgt data i perioden fra 2009 til 2021, da 2021 på analysetidspunktet var det seneste år, hvor der forelå data fra alle registre.

Indvandreres medbragte uddannelse er ikke medtaget. Denne bestemmes gennem spørgeskema og imputationer (metoder til udfyldning af manglende observationer i et datasæt) og kan sikkert give et mere retvisende billede, hvis man ser på et nedslag. Men når man ser på udviklinger, kommer der meget store stigninger, i dette tilfælde i antallet af akademikere, som alene kan tilskrives, at der var en særlig stor opdatering af indvandreres medbragte uddannelse. Dette er særligt tilfældet for en stor opdatering, der dækker indvandrere fra 2005 til 2016, hvilket får betydelig betydning for antallet. Disse er derfor udeladt og fravalgt gennem kilden til oplysningen (hf_kilde (9,10, 17, 18)).

Den private sektor er valgt gennem sektorkoden.

Der er ikke lavet restriktioner på timeantal, idet der regnes i årsværk. Hvis man har en halvtidsansættelse, tæller man dermed som 0.5. Hvis man i samme ansættelse har mere end fuldtidsbeskæftigelse, trunkeres (forkortes) til fuldtidsbeskæftigelse. Man kan dog godt have flere samtidige ansættelser, der samlet summerer til mere end fuldtidsbeskæftigelse.

Djøf

Gothersgade 133
1123 København K
33 95 97 00

djoef@djoef.dk
djoef.dk